

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opera

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opervm ...

Agobardus <Lugdunensis>

Parisiis, 1666

Epistola ad Ebbonem Episcopum Remensem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14657

AGOBARDI EPISTOLA
ad Ebbonem Episcopum Remensem,
De spe & timore.

Magnificentissimo ac desiderantissimo Domino Patri & Fratri Ebboni Ecclesie Remorum Episcopo Agobardus in Domino Deo æternam salutem. Cum quadam die valde diligenda, honoranda, atque laudanda devotio tua præcipuè mihi (cui gratis, id est, absque merito, sola tua te benignitate instigante, piam amicitiam impendis) & manibus gestaret & ore proferret ea quæ ad ædificationem bonarum mentium pertinent, cognoverunt qui præsentibus aderant sollertissimam intentionem tuam velle secum semper habere de scripturis divinis aliqua, in quibus non solum in equum ascendens, sed etiam de equo descendens, pro locis & temporibus congruæ quantitatis secundum beatum virum, *qui non abiit in consilio impiorum*, in lege Domini meditareris die ac nocte; quatinus verè esse possis tanquam lignum juxta fluentia Scripturarum plantatum, cujus omnia prosperantur quæ facit. & quæ facit: utique poma & folia, quæ intelliguntur facta & dicta; ut poma sint in actibus, folia in verbis. cujus ligni folium non defluit: quia (secundum quod scriptum est de Samuële, *Non cadit de omnibus sermonibus ejus in terra.*) curat sollicitè, ne quid frivolum vel inane proferat, quod oblivione potius quam memoria dignum

Psal. 1.

1. Reg. 31

Sic enim Apostolus unanimem comitem
 instruit, dicens: *Ineptas autem & aniles fabulas* 1. Timot. 4.
devita. & iterum præcipit denunciare quibus-
dam, ne intendant fabulis & genealogiis intermi- 1. Timot. 1.
natis, qua questiones præstant magis quàm adifi-
cationem qua est in fide. Et iterum: Prophana au- 2. Timot. 2.
tem & inaniloquia devita. Multum enim pro-
ficiunt ad impietatem, & sermo eorum ut cancer
serpit. Igitur Deo devota & fidelis sanctitas tua
cùm mihi dignaretur talia pandere, suggestum
est à me ut in primis juberet tibi scribere in eo-
dè quod gestabas Enchiridion de divinis libris
arduas & difficiles sententias ad observandum,
quæ præcipuæ sunt ad deprimendas per timo-
rem mentes hominum, ne elevari possint in va-
nam præsumptionem; & his diu diligentèrque
perspectis, juberet demum talia quæ videren-
tur congrua, proprio inferere manuali. Cùm-
que hæc ego suggestissem, dignatus es præcipe-
re, ut ego inchoarem sicut mihi videbatur, &
sanctitati tuæ dijudicanda transmitterem. Om- 2. Timot. 5.
nis itaque Scriptura divinitus, ut ait Apostolus,
inspirata, utilis est ad docendum, ad corripien-
dum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sit
homo Dei, ad omne opus bonum instructus. Quæ
Scriptura, tantæ perpetuitatis est, ut auctor
illius, sempiterna Veritas, Verbum & Sapien-
tia Patris, Dominus & Redemptor noster te-
stetur de illa, dicens: Facilius est cælum & ter- Matth. 5.
ram transire, quàm de lege unum apicem cade-
re. Et iterum: Cælum & terra transibunt, verba
verò mea non transient. Cùmque hæc perennia
verba, plena sint regulis morum, ac disciplina-
rum, atque virtutum, operis, & fidei, inter

cetera extant duæ res penitus necessariæ moderationi mentium humanarum, id est, spes & timor, de quibus sacerdotibus & omnium plebium doctoribus Dominus mysticè per legem præcipit dicens: *Non auferes loco pignoris superiorem & inferiorem molam.* Quæ molæ licet utrumque testamentum rectè figurare possint, intelliguntur tamen utiliter spes & timor; ut inferior dicatur timor, superior spes. Cui autem una defuerit, farinam facere non potest: quia in mente sua nihil sanum pertractare potest, quem aut timor sine spe premit, aut spes sine timore levat. Vnde Psalmista in utrumque conjungens dicit: *Beneplacitum est Domino super timentes eum, & in eis qui sperant super misericordia ejus.* Iudas denique proditor, post dominicam traditionem, quia sine spe timuit, dicens, *Peccavi tradens sanguinem justum,* ideo abiens laqueo se suspendit, & crepuit mediis, atque effusa sunt viscera ejus. E contrario autem, quia sine timore sola spe elevabantur illi qui Domino respondebant *Semen Abraham sumus, & nemini servivimus unquam,* dignati sunt credere in Salvatorem, quia præsumebant non se esse salvandos, sed salvatos. cujus rei exemplis tota est plena Scriptura divina. Semper autem necesse est ut hæc duæ molæ fidelium mentibus incessanter adsint; ut quia spes animum semper erigit, metus autem premit, & metus spem & spes temperet metum; ac ne spes in superbiam erigat, metus continuo adjacens mentem premat; rursus, ne immoderatus metus animum in desperationem obruat, hunc confestim spes erigat.

Deuter. 24.

Psal. 146.

Matth. 27.
Act. 1.

Ioan. 8.

Metus namque, si sine spe fuerit, desperatio re-
ctius vocatur. Spes verò, si fuerit sine metu,
vana præsumptio esse monstratur. Tali namque
temperamento, quasi quodam antidoto, vult
nos cœlestis medicus uti; utpote qui solus est
scrutator & cognitor internarum infirmitatum,
cui dicitur, *Tu solus nosti corda filiorum homi-*
num. Quisque dicit: *Ego sum scrutans renes &*
corda. cujus sermo est vivus & efficax, & pe-
netrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens
usque ad divisionem animæ ac spiritus, compa-
gum quoque ac medullarum, & est discretor
cogitationum & intentionum cordis; sciens
mentem humanam his duabus virtutibus in me-
ditullio stabiliter posse servari. Cùm hæc ergo
ita sint, visum mihi est ut primùm de illis sen-
tentiis quæ ad inferiorem molam pertinent, id
est, ad ineffabilem terrorem mentium, quo-
niam sunt nimis arduæ, aliqua describam; ut
quia præceptum nobis est ut cum timore & tre-
more nostram ipsorum salutem operemur, &
omnes fideles salutem desiderant, priùs illa
cum quibus salus operatur, id est, timor & tre-
mor, in studiis nostris fundentur; ut superpo-
nenda, quia faciliora sunt, istarum impulsione
necessariò requirantur. Nam & naturale est ani-
mæ humanæ, ut timorem non sine quadam mo-
lestia tolerans, rursus sponte ad spem recurre-
re festinet, quæ lætior putatur; quanquam
timor non sit minùs necessarius & utilis. Quia
igitur si de omnibus divinis libris hujusmo-
di sententias excerpimus, nimis prolixum
opus efficitur, illas nunc nobis assumere suffi-
ciat quæ in promptu habentur, & magis in

3. Reg. 8.

Apoc. 2.

Hebr. 4.

Philipp. 2.

80 S. AGOBARDI LIBER
usu; maximè quia & vos tale fieri iussistis opus,
quod paulisper manu gestetur, non quod in ar-
mario vel in scrinio reservetur. Hæc mihi igi-
tur inchoanti obtulit se prima illa sententia
septimi psalmi, quam cantamus, dicentes:
*Domine Deus meus, si feci istud, si est iniquitas
in manibus meis, si reddidi retribuentibus mihi
malum, decidam merito ab inimicis meis inanis.
Persequatur inimicus meus animam meam, &
comprehendat & conculcet in terra vitam meam,
& gloriam meam in pulverem deducat.*

Multa defunt.

AGOBARDI LIBER
De divina psalmodia.

QUIA nuper stultus & improbus, ipsa-
que stultitia & improbitate sua omnibus
notus calumniator erupit, qui sanctam Eccle-
siam nostram, id est, Lugdunensem, non so-
lum verbo, sed etiam scriptis lacerare non ces-
sat, quasi non rectè, nec more paterno sive usu,
divinæ decantationis sollempnia peragentem, ne-
cessè fuit omnem sacrorum officiorum seriem,
quæ solito cantorum ministerio per totum anni
circulum in ecclesiasticis conventibus exhibe-
tur, sicut in eadem Ecclesia favente Dei gratia
custoditur, diligentius & plenius in libello
quem usitato vocabulo Antiphonarium nun-
cupant, colligere, atque digerere; præmissa
scilicet præfatione pij & orthodoxi patris, cu-
jus probatissima fides atque doctrina in munere
Domini Dei nostri omnibus examinata ac de-
clarata